

SWEDISH A2 – HIGHER LEVEL – PAPER 1 SUÉDOIS A2 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1 SUECO A2 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning) Lundi 22 mai 2006 (matin) Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

2 Hours / 2 Houres / 2 Horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.

2206-2065 5 pages/páginas

Välj **del** A eller **del** B

DELA

Analysera och jämför följande texter.

Diskutera likheter och olikheter mellan texterna och deras teman. Kommentera därvid författarnas sätt att använda sådana element som struktur, ton, bilder och andra stilistiska grepp för att få fram det de vill visa med texten.

Text 1 (a)

Varför kan solen bli röd?

Solen kan se röd ut nere vid horisonten, och i det ligger det ingen synvilla. Också om man med annat än människoögon mäter upp vad det är för ljus som kommer från solen i det läget, så kan man mäta att ljusets färgbalans förskjutits åt det röda hållet. Det gulvita solljuset har blivit av med så mycket i det blåa området, att resterande ljus är mest rött.

- När ljus skall ta sig från solen till jorden, går det en längre sträcka genom jordatmosfären om solen står nere vid horisonten än om den står högt på himlen. Det är ju en längre väg att snedda genom ett område än att gå vinkelrätt emot det. Därför påverkar partiklarna i atmosfären solljuset mer på kvällen än vad de gör mitt på dagen. Den *spridning* av ljuset som sker i atmosfären blir alltså större på kvällen än vid lunchtid. Och eftersom blått ljus sprids mer än rött, kommer det att finnas kvar mer av det röda. Resultatet blir att solen ser röd ut.
 - kvar mer av det röda. Resultatet blir att solen ser röd ut.

 Det är samma spridning som gör att himlen ser blå ut. Om det inte hade funnits någon atmosfär, hade det alltid varit *kolsvart* rakt upp utom i riktning mot solen, månen, några planeter och stjärnorna. Det blå vi ser är just *spridningen* mot atmosfäriska partiklar av ljuset från solen. Eftersom det röda sprids minst, blir det inte så mycket rött i det ljus som sprids ner till oss från
- 15 "himlen" utan det blir en dominans för det blå, det mest spridda. Egentligen är det fantastiskt att redan själva åsynen av himlen talar om för oss att jorden *har* en atmosfär.

...

Bodil Jönsson, *På tal om fysik* (2003) (Samlade populärvetenskapliga texter)

Text 1 (b)

Soltrött

Sommaren kom till slut med veckor av sol. Vi rodde ut och såg klipporna blanka som valryggar ligga och dåsa i det ljumma, stilla havet.

- 5 Inte ett moln. Dagarna kom och gick. Soltrött såg jag en dag en svartblå molnbank i väst, tänkte: äntligen! äntligen! Men ingenting hände, ovädret drog förbi
- inåt land, långt borta.
 Jag ångrade mej när vi for till stan, att jag önskat regn.
 Å, om jag kunnat stanna på landet.
 Underligt, än är jag nöjd, än missnöjd,
- så som dagar av sol och dagar av mörka moln. Ja, jag är som dagarna är, än ljus, än mörk, och går som de och kan inte gå tillbaka.

Ligga

Ligga på en sommarbacke se hur molnen far knipa ihop ögonen se det oändligt blå, 5 nästan falla ut i nånting som aldrig aldrig har ett slut –

Bo Carpelan, Måla himlen (1968) (diktsamling)

DEL B

Analysera och jämför följande texter.

Diskutera likheter och olikheter mellan texterna och deras teman. Kommentera därvid författarnas sätt att använda sådana element som struktur, ton, bilder och andra stilistiska grepp för att få fram det de vill visa med texten.

Text 2 (a)

Språket är inkonsekvent

De regler vi kan ställa upp för språket är sällan absoluta. Och de är inte heller alltid konsekventa, något som ordentligt kan irritera ingenjören i oss. Men så måste det vara. För vårt språk är ett resultat av människors användning av det, inte av en akademi eller en nämnds planering. Därför finns det inkonsekvenser. Ett hus kan till exempel både "brinna upp" och "brinna ner", och det betyder samma sak. Det kan vara högst personligt vad man menar med "längre fram" och "längre bak" i en bok eller tidning. Och det heter "illa-värre-värst" (inte "illare"), "liten-mindre-minst", osv. Ibland saknas en form helt: "få-färre-?".

Språklagar kan också upphävas när ord hamnar i nya situationer; flertalsformen av "gås" är "gäss", ändå heter det "smörgåsar", inte "smörgäss". Den formen fanns en gång i världen, men eftersom ordet allt mindre associeras med fågeln i fråga får det ett eget liv och en egen böjning.

. . .

10

15

20

På det viset har språket ibland ett eget liv, som kan vara nog så komplicerat att greppa. Det kan finnas oskrivna lagar i språket som nästan alla iakttar utan att någon egentligen vet om dem. Först i sen tid upptäckte man att det fanns ett visst system i svenskan för hur man använder "s" när man sammanbinder ord. Det inträder mellan andra och tredje ledet när man sätter ihop ord av tre led – "järnvägskorsning", men inte på samma ställe mellan bara två led; det heter "vägkorsning" utan "s". (Det finns dock vissa avvikelser.) Där fanns ett system, det hade använts i århundraden, nästan alla visste om det utan att veta om att de visste om det.

Och hur många vet idag om att verbet "smälta" egentligen är två olika, med olika böjningar – ett starkt och ett svagt? Om man utför en handling för att få något att "smälta" är det svagt ("han smälte ner guldet"), om det handlar om den konkreta processen är det starkt ("glassen smalt i solen"). Jag har själv iakttagit den regeln hela livet trots att jag på ytan varit omedveten om den; jag skulle till exempel aldrig säga "han smalt ner guldet". Och det som jag länge trodde bara var fråga om något slags "sörmländskt slarv" visade sig alltså vara en anrik kunskap i språket.

Fredrik Lindström, Världens dåligaste språk (2000)

Text 2 (b)

Panthea, en iransk kvinna i Sverige, strävar efter att lära sig svenska och förstå svenska sedvänjor. Hon bjuder hem sin kollega på en påkostad middag och blir förvånad över kollegans gensvar.

Svenskar är tacksamma människor. Det hade Panthea hört i affärer, på bussar och till sist på jobbet. Hon insåg snabbt att ett enkelt tack inte alltid räckte. Nej, olika tillfällen krävde olika slags tack. Som när hon hade bjudit hem Karin, en kollega hon jobbade med på ett dagis i Valdermarsro.

. . .

Nästa gång dom träffades hade Karin avslutat det kapitlet genom att kort och gott säga: *Tack för senast Patti. Det var jättetrevligt.*

. .

10

15

Det var droppen. Panthea bestämde sig för att gå till botten med hela den här tackaffären som hon funderat så länge på och som nu tydligen visade sig vara likvärdig ett besök hos Karin.

Bahar var inte hemma just då, så Panthea vände sig till den nu tioårige Shervin, som precis var på väg ut, och drog in honom i köket. "Tack? Hur säger man tack? Man säger *tack* så klart. Jag måste gå nu."

"Men när jag handlar något ska jag bara säga tack?"

"Ja, eller *ja tack*. Det beror ju på vad dom frågar. Men sånt hör man. Jag har inte tid. Soroush väntar på mig." Men Panthea var inte riktigt redo att släppa frågan än.

"När säger man bara tack, och när säger man *tack tack*? Varför säger man *tack tack*? Man låter ju som en klocka. Ticktacktacktacktackticktack!!!"

"Men ta det lugnt, mamma! Det räcker med att bara säga *tack*. Kolla, det är därför du aldrig lär dig svenska. Du tänker för mycket." Så frigjorde han sig från frågan och började gå mot dörren. Bahar kom precis hem från skolan och med samma elegans som brottarpar i en wrestlingmatch bytte syskonen skift.

- Panthea satt i köket och behövde en formel att utgå ifrån för att kunna tacka och besvara tack på ett korrekt sätt, så förhöret fortsatte. Det var inte viktigt vem som ställdes till svars, utan att hon fick svar. "Men det hör du ju. *Tusen tack*, det betyder att man alltså tackar tusen gånger. Det är som *tack så mycket*."
 - "När säger man tack shelv?"
- 25 "Tack själv? Jamen, det är ju när nån tackar dig, och sen tackar du också för att dom har tackat. Alltså istället för att säga varsågod. Men det är inget viktigt, mamma. Säg bara tack." Panthea hade bara sagt tack, och tack så mycket dittills. Det kanske räckte, men det var tråkigt. Hon sökte nyanser. Hon ville säga "tack för senast", "tack, men nej tack", "jag tackar för mig", och kanske en vacker dag till och med avancera till: "tacka vet jag...", "tack vare" och så vidare.
- 30 Ibland lyckades hon få barnen att ungefär förklara vad något ungefär betydde. För det berodde alltid på. Det var sådant man bara kunde höra om det lät rätt eller fel. Sådant man bara kände på sig utan att tänka. Barasådär.

Barasådär? Ingenting var bara. Och var det så där, var det si någon annanstans?

Marjaneh Bakhtiari, *Kalla det vad fan du vill* (2005)